

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2021

Znak sprawy: BF.pp.071.78.2021

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izby Rolniczej**

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z pismem znak KRIR/KK/671/21 w sprawie wniosku zgłoszonego podczas VIII Posiedzenia Krajowej Rady Izby Rolniczych VI Kadencji dotyczącego problemów związanych z systemem poręczeń kredytowych, uprzejmie Pana Prezesa informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi utworzyło wraz z Bankiem Gospodarstwa Krajowego ze środków finansowych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 *Fundusz Gwarancji Rolnych* (FGR).

Celem FGR jest wsparcie gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw (MŚP) przetwórstwa rolno-spożywczego w dostępie do finansowania poprzez udzielanie gwarancji jako formy zabezpieczenia dla wnioskującego o kredyt w banku.

FGR wypełnia lukę w finansowaniu zwrotnym sektora rolnego, która głównie spowodowana jest ograniczoną ofertą rynkową wynikającą z braku odpowiednich (z punktu widzenia banków) zabezpieczeń m.in. ograniczeń w zakresie egzekucji z majątku rolnika.

Umowa Ministerstwa z BGK nie zawiera wykluczeń w staraniu się o pomoc finansową z PROW 2014-2020 dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą ze względu na ich formę prawną, ale przedsiębiorstwo musi zawierać się w definicji MŚP. Ograniczenia mogą wystąpić jedynie po stronie banków kredytujących (banki spółdzielcze/komercyjne), które w swej polityce kredytowej mogą nie

finansować pewnych grup odbiorców pomocy.

Istotnym jest również fakt, że z gwarancji FGR nie są wykluczone podmioty ze względu na swą wielkość ekonomiczną czy historię kredytową.

Gwarancja z FGR może zostać udzielona w ramach dwóch poddziałań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020:

- 4.1 „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” lub
- 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” na operacje typu „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych”.

Powyższe typy interwencji mają na celu umożliwienie jak najszerszemu gronu odbiorców (MŚP) w sektorze rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego uzyskania wsparcia zwrotnego w formie kredytów na rozwój swojej działalności.

Kredytobiorca praktycznie nie ma ograniczonych celów finansowych (wykluczenia: zakup/modernizacja budynków mieszkalnych; zakupu udziałów/akcji w podmiotach gospodarczych - inwestycja kapitałowa; zakupu używanych maszyn lub urządzeń starszych niż 5 lat, koszt zakupu gruntów powyżej 10% kwoty kredytu, refinansowanie zaciągniętych zobowiązań), musi jedynie wskazać związek wydatkowanych środków kredytu na cele związane z rolnictwem lub przetwórstwem.

Gwarancje udzielane są jako zabezpieczenie kredytów inwestycyjnych oraz obrotowych w bankach kredytujących, które podpisały stosowne umowy portfelowe z BGK. Obecnie takie umowy zawarte są z 11 bankami, spółdzielczymi jak i detalicznymi.

Wsparcie z FGR polega na udzielaniu gwarancji spłaty (jak formy zabezpieczenia) kredytu udzielanego przez banki kredytujące. Bank kredytujący, udzielając kredytu, który ma być objęty gwarancją w ramach umowy portfelowej, określa warunki tego kredytu z uwzględnieniem przyjęcia zabezpieczenia w formie gwarancji, tj. w taki sposób, aby korzyść wynikająca z przyjęcia gwarancji została przeniesiona na kredytobiorcę. W tym celu w umowie portfelowej linii gwarancyjnej zawieranej pomiędzy BGK a bankami kredytującymi zostało wprowadzone postanowienie nakładające na bank kredytujący obowiązek określenia warunków kredytu w taki sposób, aby całkowity koszt kredytu ponoszony przez kredytobiorcę był niższy w porównaniu z kosztem kredytu, jaki musiałby ponieść kredytobiorca ubiegający się o kredyt w banku kredytującym, dla którego ocena ryzyka kredytowego szacowana jest na takim samym poziomie, ale który nie korzysta z zabezpieczenia kredytu w formie gwarancji FGR.

Maksymalna kwota gwarancji z FGR:

- 1) podmioty zajmujące się produkcją podstawowych produktów rolnych – do 5 mln zł;
- 2) przedsiębiorcy zajmujący się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych – do 10 mln zł;
- 3) przedsiębiorcy zajmujący się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów nieobjętych załącznikiem I TFUE (zarówno gdy produktem podlegającym przetworzeniu jest produkt rolny, a produktem procesu przetwarzania produkt nierolny, jak również gdy zarówno produktem podlegającym przetworzeniu, jak i produktem procesu przetwarzania jest produkt nierolny), reguła *de minimis*:
 - a) do 1,5 mln EUR, gdy czas trwania gwarancji wynosi do 5 lat lub
 - b) do 750 tys. EUR, gdy czas trwania gwarancji wynosi do 10 lat.

W ramach produktu nie ustala się minimalnej i maksymalnej wartości kredytu. Wartość jednostkowej gwarancji nie może przekroczyć ww. limitów dla poszczególnych grup odbiorców.

Gwarancja może zabezpieczyć do 80% kwoty kapitału kredytu bez włączania innych kosztów i opłat. Okres kredytów inwestycyjnych został ustalony do 183 miesięcy dla podmiotów zajmujących się produkcją podstawowych produktów rolnych oraz przedsiębiorców zajmujących się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych oraz do 120 miesięcy dla przedsiębiorców zajmujących się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów nieobjętych załącznikiem I TFUE.

Okres kredytów obrotowych nieodnawialnych wynosi 51 miesięcy.

Jednym z celów utworzenia Funduszu Gwarancji Rolnych (poprzez udzielane gwarancje) jest otwarcie środowiska bankowego na pewną grupę odbiorców pomocy, jaką w tym przypadku są rolnicy i przetwórcy poprzez efekt zachęty (zabezpieczenia spłaty kredytów gwarancją BGK) dla banków.

Należy mieć jednak na uwadze, że zgodnie z przepisami ustawy prawo bankowe ostatecznie to „*Bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy. Przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Kredytobiorca jest obowiązany przedłożyć na żądanie banku dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny tej zdolności.*”. W związku z tym, to bank podejmuje suwerenną decyzję w sprawie udzielenia kredytu, oceniając każdy wniosek o przyznanie kredytu indywidualnie. Decyzja o udzieleniu kredytu (także jego wysokości, okresu itp.) może się różnić między bankami.

FGR został utworzony na zasadach jak najbardziej elastycznych, jak to jest możliwe. Dzięki tak przyjętej formie, po niespełna dwóch latach funkcjonowania – wg stanu na 30 czerwca br.– program osiągnął łączną wartość kredytów w wysokości 664,5 mln zł, a wysokość gwarancji osiągnęła blisko 521 mln zł. Udzielono 3,5 tys. kredytów zabezpieczonych gwarancją z FGR.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne oraz uwzględniając zgodę Komisji Europejskiej producenci rolni mogą ubiegać się m.in. o pomoc w formie gwarancji spłaty bankowych kredytów restrukturyzacyjnych udzielanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR).

Gwarancja spłaty bankowych kredytów restrukturyzacyjnych udzielanych przez KOWR nie może być wyższa od kwoty przyznanego kredytu restrukturyzacyjnego wraz z odsetkami od tej kwoty, z wyłączeniem kwoty odsetek dopłat udzielanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki, jeżeli takie zostały udzielone.

Jednocześnie kwota tej gwarancji nie może być większa niż suma hipoteki stanowiącej zabezpieczenie roszczeń KOWR wynikających z tytułu wykonania obowiązków gwaranta i nie większa niż wartość nieruchomości, na której hipoteka ta będzie ustanowiona.

Stosownie do przepisów ww. ustawy KOWR pobiera jednorazowo prowizję z tytułu gwarancji w wysokości 0,5% kwoty gwarancji.

Z poważaniem

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szymon Giżyński

Sekretarz Stanu